

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Irena Lipowicz

Warszawa, 23. VI. 2014

V.7220.189.2014.JF

**Pan
Krzysztof Pietraszkiewicz
Prezes
Związku Banków Polskich
ul. Kruczkowskiego 8
00-380 Warszawa**

Szanowny Panie Prezesie

Pragnę zwrócić uwagę Pana Prezesa na problem, który został podniesiony w liście skierowanym do Rzecznika Praw Obywatelskich, dotyczący sytuacji osób starszych na rynku usług bankowych, posiadających dowody osobiste wydane na czas nieoznaczony.

Obowiązujące przepisy prawa – art. 36 ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. *o ewidencji ludności i dowodach osobistych* (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 993 ze zm.) – przyznają osobie, która ukończyła 65 rok życia, prawo ubiegania się o wydanie dowodu osobistego na czas nieoznaczony. Wielu obywateli skorzystało z tej możliwości. Jednakże – jak się okazało – nie mieli oni świadomości konsekwencji tego wyboru, w szczególności w zakresie korzystania z usług bankowych. Z informacji prasowych wynika, że banki utrudniają korzystanie z usług bankowych przez osoby starsze, posługujące się dowodem osobistym wydanym na czas nieoznaczony. W konsekwencji osoby te, nie tylko nie mogą korzystać z instrumentów finansowych oferowanych przez banki, lecz także zostają

pozbawione dostępu do własnych środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku bankowym.

Opisana wyżej praktyka wywołuje zrozumiałe oburzenie klientów banków, którzy wskazują, że są przecież w posiadaniu dokumentu tożsamości wydanego przez uprawniony do tego organ, a jednak bank nie akceptuje takiego dokumentu urzędowego.

Konsekwencją zaś wspomnianej praktyki banków jest przymuszanie klienta do wymiany bezterminowego dowodu osobistego, co w odbiorze społecznym postrzegane jest jako działania naruszające obowiązujące przepisy prawa oraz dyskryminujące osoby, które ukończyły 65 rok życia.

Ustawodawca wprowadzając zapowiada wejście w życie z dniem 1 stycznia 2015 r. ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. *o dowodach osobistych* (Dz. U. Nr 167, poz. 1131 ze zm.), postanowienia której, nie przewidują już możliwości wydania dowodu osobistego na czas nieoznaczony, jednakże z uwagi na treść art. 88 tej ustawy, problem ten nie zostanie rozwiązany. Wskazany przepis stanowi bowiem, że dowody osobiste wydane przed dniem 1 stycznia 2015 r. zachowują ważność do upływu terminów w nich określonych, a więc obywatel, który jest już posiadaczem dowodu osobistego wydanego na czas nieoznaczony, może nim być również po 1 stycznia 2015 r.

Wobec braku przymusu ze strony ustawodawcy wymiany ważnych dowodów osobistych wydanych na czas nieoznaczony, wydaje się, że problem ten nie straci na aktualności. Osoby starsze nadal będą napotykać na trudności, skoro już teraz, mimo ustawowych regulacji przyznających obywatelowi, który ukończył 65 rok życia, prawo posiadania dowodu osobistego na czas nieoznaczony, banki nie honorują takiego dowodu osobistego.

Mając powyższy problem na uwadze, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. *o Rzeczniku Praw Obywatelskich* (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.),

zwracam się z uprzejmą prośbą do Pana Prezesa o poinformowanie czy wskazany problem został już dostrzeżony przez Związek Banków Polskich oraz o zajęcie stanowiska w tej kwestii i rozważenie możliwości usunięcia dostrzeżonych nieprawidłowości.

Z poważaniem

Anna Jędrzejewska